

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

2. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE II

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITION: STEINS-VEJ 3¹ VALBY

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORSKELLIGE SPØRGSMAAL VEDRØRENDE DEN NEUTRALE SØHANDEL UNDER KRIG

Det kan vel nok siges, at der sker mærkelige Ting under den nu rasende Krig med Hensyn til den neutrale Søhandel, og at de forskellige Spørgsmaal, som berører denne, er særlig aktuelle i denne Tid. Det turde interessere »Under Dannebrog«s Læsere at se dem belyste i store Træk, og hvor vanskeligt det end er at gøre dette i Korthed, skal jeg forsøge derpaa.

Først skal da bemærkes, at der er den afgørende Forskel mellem Principperne for Krig til Lands og Krig til Søs, at medens Privatejendom skal respekteres under den første, eksisterer der for Søkrigens Vedkommende den saakaldte *Søbytteret*, ifølge hvilken de krigsførende Staters Krigsskibe kan bemægtige sig fjendtlige Undersaatters Privatejendom.

Den første Bestemmelse findes i Konvention 2, vedtaget ved Haagerkonferencen den 29. Juli 1899 (den første Fredskonference), i dennes Art. 46, hvor det udtales, at privat Ejendom ikke kan konfiskeres, men skal respekteres.

For Søkrigen eksisterer Søbytteretten fra gammel Tid og er ikke afskaffet ved nogen mellemstatlig Overenskomst. I vore Dage udøves den kun af Krigsskibe, idet Kaperiet afskaffedes ved Pariserdeklarationen af 1856.

Et Middel til at skade en Fjendes økonomiske Interesser er *Blokaden*. Den bestaar i, at man afspærrer Fjendens Havne eller visse af hans Kyststrækninger for al Tilførsel ude fra, ogsaa fra neutral Side. Herved griber Blokaden ind i de neutrale Magters Interesser, men i Almindelighed nægtes det dog ikke neutrale Skibe at have Samkvem med de krigsførende Lande.

Hvis en krigsførende Magt kunde forbyde alt Handels-samkvem med sin Modstander, vilde det skade de neutrale Magters Handel i en overordentlig Grad, og det er derfor fra gammel Tid hævdet, at en Blokade skal være effektiv for at være gyldig, hvilket fastsloges i Pariserdeklarationen af 1856, Punkt 4, der siger: »Blokaden maa for at være bindende være *effektiv*, det vil sige være haandhævet af en Styrke, som er tilstrækkelig til virkelig at forhindre Adgangen til den fjendtlige Kyststrækning.«

Det vil heraf ses, at en Etablering af et »Krigsomraade«, som først Englænderne og senere Tyskerne har bragt i Anvendelse i indeværende Krig, ikke finder Støtte i de bestaaende folkeretlige Bestemmelser om Søkrig. Forbilledet for denne Handlemaade maa vistnok søges i den under Napoleonskrigene for ca. 100 Aar siden besluttede »Fastlandsspærring«, men denne ligger jo langt forud for Pariserdeklarationen, og dens Principer afskaffedes ved dennes ovenfor citerede Bestemmelse.

En krigsførende Magts Krigsskibe kan altsaa opbringe og konfiskere *fjendtlige* Handelsskibe, ladede med *fjendtligt* Gods. Findes der i Ladningen neutralt Gods, frigives dette, dersom det lykkes Ejeren for Priseretten at bevise dets

neutrale Karakter. Den Omstændighed, at Bevisbyrden paa-hviler Ejeren, er jo imidlertid ret besværlig og bekostelig. *Neutrale* Skibe kan kun opbringes, naar de

- 1) bryder en notificeret Blokade,
- 2) befordrer Krigskontrabande,
- 3) yder Fjenden Bistand,
- 4) gør Modstand mod Undersøgelsen,
- 5) sejler under falsk Flag.

Af nogle Detailbestemmelser angaaende Opbringelse skal her kun nævnes, at Skibe med religiøse, videnskabelige eller filantropiske Hverv (altsaa Hospitalsskibe f. Eks. under »Røde Kors«) er fritagne for Opbringelse.

Ifølge gammel Hævd bestemmes et Skibs Egenskab som fjendtligt eller neutralt ved det Flag, som det *har Ret* til at føre, og denne Bestemmelse er godkendt i den Deklaration, som vedtoges i London 1909, men som ikke endnu er ratificeret af alle Deltagerne. Imidlertid har Bestem-melsen Hævdsret og anerkendes fra alle Sider.

Det bliver derfor en visiterende Krydsers første Opgave at undersøge det neutrale Skibs Ret til at føre det Flag, det viser, hvilket bevises af Skibspapirerne. Ladningens Art : hvorvidt den indeholder Krigskontrabande eller ej, undersøges ligeledes gennem Skibets Papirer, og denne Undersøgelse *kan* suppleres ved nærmere Ransagning; dog skal denne ske med Skipperens gode Vilje og ved ham og hans Folk. Opstaar der Vanskeligheder desangaaende, eller mener den visiterende at have skellig Grund til Mistanke om noget galt (f. Eks. falske Skibspapirer), lader han Skibet føre i Havn til Undersøgelse af en Priseret. I Reglen vil Krydsersen sætte en saakaldet »Prisemester« med det fornødne Mandskab ombord i Prisen for at føre den i Havn, og under denne Sejlads har det gammel Hævd, at vedkommende krigsførende Magts Flag hejses ved Siden af eller oven over Skibets.

Det har i saa Henseende Interesse at se følgende Ud-drag af »Om Kapere og Priser« af W. Sebbelow, Christiansund 1808. Her findes bl. a. følgende.

»Kaperreglementet af 14—8—08. § 12 forbyder Kaperen at aabne eller bryde Skabe, Aflukker, Kister, Skrine, Tønder o. s. v. . . . men naar han bærer Tvivl om, at Krigskontra-bande deri skulde være forvaret, skal han lade Skipperen med sine Folk selv aabne og igjen tillukke og forvare samme, medmindre Skipperen heller skulde vælge at lade sig opbringe til nærmere Undersøgelse.«

I Kommentar hertil bemærker Forfatteren . . . »thi al Magts Anvendelse ombord i et neutralt Skib, medens det neutrale Flag vajer, er en grov Forbrydelse, som bliver ualmindelig haardt straffet. Kaperen maa i saa Tilfælde hejse det Danske Flag oven over det Neutrale, og tillige ved et Skud paa samme Tid tilkendegive sit Herredømme

paa Skibet, indtil Undersøgelsen i Land er sket; og saaledes uden at begegne Skipperen eller Mandskabet uhøfligt i nogen Maade indbringe Skibet til Dansk-Norsk Havn til nærmere Undersøgelse.»

Man staar uden Tvivl her overfor den Tids Opfattelse af Skik og Brug under Søkrig. Og hvad der her omtales som gældende for Kaperen, kan sikkert regnes at være afledet fra Orlogs-Skik, idet Kaperen jo — i sin bedste Form — stræbte efter at ligne Orlogsmanden.

Naar det nu ses, at engelske Krydsere i denne Krig hejser det engelske Flag over det under Opbringelse værende neutrale Skibs Nationsflag, saa er dette sikkert begrundet i, at der i den engelske Marines Reglementer findes Bestemmelser, der ligner de forannævnte.

Under mine Granskninger angaaende dette Forhold har jeg i »Das Prisenrecht« von Dr. Georg Schramm, Geheime Admiralitätsrat und Vortragender Rat im Reichs-Marine-Amt«, Berlin 1913, fundet følgende, som hidsættes i Oversættelse (pag. 325. III. Formen for Opbringelse):

»Opbringelsen, som den Akt, der begrunder det faktiske Magtforhold for Koffardiskibet, fordrer visse Forholdsregler, som faktisk bringer Prisen under den Opbringendes Magt og desuden gør denne Underlægning kendelig udadtil.

Den første Fordring tilfredsstilles ved, at Beslaglæggelsen bliver erklæret overfor Ejeren eller dennes Stedfortræder, altsaa i Reglen Koffardiskibets Fører, og at Skibet selv ved Besættelse af et Prisemandskab — sædvanligvis under Kommando af en Officer — bliver taget i Besiddelse af Opbringeren. Kan saadan Besættelse af et Prisemandskab undtagelsesvis ikke gennemføres, da paabydes det Koffardiskibet at styre en bestemt Kurs indenfor Opbringerens Magtmidler. (Art. 238 i »Naval prize law« og § 67 i den japanske Søprise-Anordning af 1904).

Som ydre Kendetegn paa Underlæggelsen bliver, dersom der er sat Prisemandskab ombord paa Prisen, Opbringerens Orlogsflag hejst. Om hvorvidt Koffardiskibets Nationalflag skal hejses tilligemed Opbringerens Flag eksisterer der ikke almenjældende Regler.

Kan der ikke sættes Prisemandskab ombord i Prisen, da skal denne, som Tegn paa, at den faktisk befinder sig i Overbringerens Vold, stryge sit Flag.»

Og i en Anmærkning tilføjes:

»Art: 13 i det spanske Prisereglement af 1ste Januar 1885 bestemmer: det opbragte Skib kan paa en af Masterne hejse sit Nationalflag, men samtidig hermed kan Opbringerens Flag hejses paa Mesansmasten.»

Den Omstændighed at et Skibs neutrale Karakter afhænger af det Flag, som det har Ret til at føre, kan friste til at hejse et Flag, som menes at beskytte bedre end ens eget.

Berettigelsen heraf er jo et Spørgsmaal, som i Øjeblikket har den allerhøjeste Aktualitet, og jeg skal derfor berøre det.

I gamle Dage — i Sejskibenes Tid — kunde et særligt hurtigsejlede Skib have stor Fordel af at vise falsk Flag i Tilfælde, hvor det stod over for en enkelt Krydser. Skudvidden var jo den Gang meget ringe i Forhold til nu.

I vore Dage, hvor Krydsertjenesten udføres af hurtige Dampere, og hvor der kan skydes paa lange Afstande, hvor Ordren til at stoppe kan gives paa lang Afstand ved internationalt Signal o. s. v., vil der vistnok være forholdsvis ringe Anledning til at anvende fremmed Flag. Imidlertid er det jo sket under denne Krig: den tyske Krydser »Emden« siges at have sejlet under fremmed Flag, da den opererede omkring Kokosøerne, og det store engelske Passagerskib »Lusitania« har jo hejst amerikansk Flag under Anduvning af engelsk Kyst.

Tyskerne har jo som bekendt taget Anledning af det sidstnævnte Tilfælde til at henlede neutrale Magters Opmærksomhed paa den Fare, der truer deres Skibe paa »Krigsomraadet«, ved at tyske Krydsere skyder dem ned, fordi Forholdene ikke tillader en Undersøgelse af deres Ret til at føre det Flag, de viser.

Jeg kan ikke her gaa nærmere ind paa en Undersøgelse

af denne frygtelige Trussel ligesaa lidt som paa Berettigelsen af at skyde *fjendtlige* Skibe ned uden at byde deres Besætning anden Chance til at bjerge Livet end den at søge Land i Skibets Baade. Den Fremgangsmaade at skyde Handelsskibe ned uden Varsel og altsaa uden at give dem denne tarvelige Chance, behøver jo ikke en Gang Undersøgelse. Den fordømmer formentlig sig selv.

Jeg skal kun med et Par Ord omtale Spørgsmaalet: fremmed Flag.

Enkelte nyere Forfattere paa det søkrigsretlige Omraade fordømmer den Handling at vise fremmed Flag ligesom enhver anden »Svig«.

Den bekendte svenske Forfatter Rikard Kleen skriver i sin »Kodificerade Handbok i Krigets Lagar till Lands og till Sjös, enligt Aftal og vedertagen sedvänja bland hyfsade Folkslag«, udkommen i Stockholm i Aaret 1909, om dette Spørgsmaal Side 394:

»det svek, som längst fortlevat, både i teori och i praxis, är begagnandet af falska *tecken*. Dena kunna bestå i oriktiga *flaggor, uniformer, signaler*, slutligen i vilseledande *åtbörder*. Vi hafva ofvan sett, hurusom i synnerhet falsk flaggning varit ett i Krigen särdeles vanligt svek, samt att sveket med falska uniformer indfördes i Amerika af Lieber genom att begränsa förbudet däremot till begagnandet *under Kamp*, slutligen att inom läran långt flere ursäktade falsk flagning än falsk uniformering, men att undantagsvis äfven paaträffas den motsatta åsikten t. ex. hos Pillet, en nutidens författare. De alvarligare, t. ex. Field, Bulmerincq, Fiore, Ullmann, Guelle m. fl. fordöma dock, som riktigt är, *alla* falska tecken, af hvad slag de än må vara, flaggar, uniformer, signaler (t. ex. nödsignal för att sedan angripa), svekfull öfverlämning eller låtsad begäran om nåd o. s. v., och detta, i alla belägenheter; och samma förkastelse uttalas af de nutida regleringarna, såväl Institutets som Bryssel — och Haagerkonferencernas. De förbjuda, helt kort och utan några som helst inskränkningar eller vilkor, allt otillbörligt bruk af »nationalflaggor eller parlamentärflaggor, fiendens uniform eller militäriska tecken, äfvensom Genèvekonventionens skyddstecken«; hvortill . . . Vare sig man hissar en falsk flagga (parlamentär eller fremmande nations) eller anlägger en falsk uniform, eller signalerar falskt, så blifvar i alla dessa fall brottet det samma, sveket lika osedligt, och de skadliga följderna för krigets ordning enahanda. Dessa följder bestå deri, att flaggan, uniformen och signalen förlora sin helgd och sitt anseende, att man icke anser sig behöfva hålla dem räkning, sedan . . .

Det er et smukt og et rigtigt Standpunkt, og man naar maaske engang saa vidt, at det bliver Regel. I Øjeblikket kan det ikke siges at være den almindelige Opfattelse.

Som bekendt gennem Aviserne godkender Englænderne, at et fremmed Skib hejser engelsk Flag, naar det sker for at undgaa Opbringelse, og Amerika har godkendt dette Standpunkt.

I en fransk Bog »Le droit de Visite et la guerre de course. E. Duboc 1902« har jeg desangaaende fundet følgende (pag. 65), som hidsættes i Oversættelse:

»Artikkel 69 i den britiske Sølov siger: Dersom Nogen bruger det britiske Flag eller Farver paa et Skib, som helt eller delvis tilhører Personer, der ikke opfylder Betingelserne for at eje britisk Skib, for at lade dette Skib forestille et britisk Skib, da skal dette Skib være underkastet Konfiskation ifølge denne Lov, *medmindre dette goes for at undgaa Opbringelse af et fjendtligt Skib eller af et fremmed Krigsskib under Udøvelsen af den en Krigsførende tilkommende Ret.*«

De fleste, navnlig de ældre Forfattere hævder en lignende Opfattelse, og jeg har under min Søgen efter Materiale til Belysning af Spørgsmaalet i en tysk Bog om internationale Retsforhold for Krigs- og Handelsskibe, udgivet i Kiel 1895, fundet følgende Udtalelse, som her gengives i Oversættelse: . . . »Det er saaledes under en Søkrig uden nogen Tvivl tilladt at skuffe Fjenden ved at hejse falskt Flag, førend nogen Fægtning er begyndt. Senest

naar det første skarpe Skud falder fra den ene eller den anden Side, maa det rigtige Flag hejses . . .»

Denne Udtalelse ses at gælde saavel Krigs- som Handels-skibe, og det er ikke ubekendt i Krigshistorien at benytte fremmed Flag. Det har altid været anerkendt som berettiget, hvilket implicite bevises ved, at det i ældre Instrukser indskærpes, at det vedkommende Orlogsflag skal hejses, inden Fægtning begynder.

Naar det har været anset for berettiget Krigslist, at et Orlogsskib hejste en fremmed Nations Flag, før Kampen var indtraadt, maa dog herved sikkert forstaaes: fremmed Koffardiflag.

Brugen — eller Misbrugen — af fremmed Flag straffer jo iøvrigt sig selv, naar det bliver opdaget, og det vil det vel i vore Dage med vor Tids hurtigløbende Krydsere i de fleste Tilfælde blive, idet vedkommende Skib mister al sin Ret og bliver god Prise.

Det vil vistnok interessere Bladets Læsere at se, hvad en anset fransk Forfatter skriver desangaaende. Jeg oversætter fra »Le droit de visite et la guerre de course«. Par E. Duboc. Paris 1902. pag. 64.

»Det Skib, som sejler om uden Flag eller med forskellige Flag ombord, eller som ikke har Ret til at føre det Flag, det toner, er udenfor Loven og kan tages af en hvilken som helst Marine og underkastes dennes Love. Det er dette Forhold, som er Grundlag for Retten til at praje et Skib og, under visse Forhold, Retten til at undersøge det tonede Flag ved Hjælp af Skibets Papirer.«

Til Slutning et Par Ord om Ødelæggelsen af Priser.

Som før bemærket er det Regelen, at en Prise føres til en

Havn af Opbringerens Nationalitet (eller maaske en allieret) og stilles for en Priseret.

Forholdene kan jo imidlertid stille sig saaledes, at dette ikke er muligt, og Praksis har da ført til, at Opbringeren ødelægger Prisen. Dette gælder ikke alene fjendtlige Priser, men ogsaa neutrale, men om dem kan det dog siges at være en anerkendt Regel (Artikel 53 i Londoner-Erklæringen af 1909), at Ejeren af Ladningen har Krav paa Skadeserstatning.

Det vilde blive for vidtløftigt her at gaa nærmere ind paa, hvad der kan tale for og imod det berettigede i at ødelægge Priser, som man ikke kan bringe i Havn. Jeg skal nøjes med at anføre, hvad der kan siges at være Praksis desangaaende i Nutiden.

Den i Anledning af den italiensk-tyrkiske Krig 1911—12 udstedte italienske Prise-Instruktion af ¹³/₁₀ 1911 tillader Ødelæggelse af en Prise, naar Indbringelse til Havn vil udsætte Opbringeren for Fare eller udsætte de Krigsoperationer, hvori han er virkende, for Fare eller Skade. Men før Ødelæggelsen skal alle ombord i Prisen værende Personer og alle Papirer, der kan belyse Berettigelsen af Beslaglæggelsen, være bragte i Sikkerhed.

Den franske Instruktion af December 1912 har lignende Bestemmelser, men betragter det tillige som gyldig Grund til Ødelæggelse af en Prise, at Opbringeren ved Afgivelse af Prisemandskab vil blive svækket.

Men som sagt: I alle Tilfælde er det Opbringerens Pligt at bringe Prisens Besætning i Sikkerhed.

CHR. G. MIDDELBOE,
Kontreadmiral u. T.

LINIESKIBET »PRINS CHRISTIAN FREDERIK« SOM KIRKESKIB

Som bekendt var det udfor Oddens Kirke, at Linieskibet »Prins Christian Frederik« den 22. Marts 1808 efter en Kamp mod engelsk Overmagt blev tilintetgjort. I denne Kamp var det, at Peder Willemoes fandt Helte-døden.

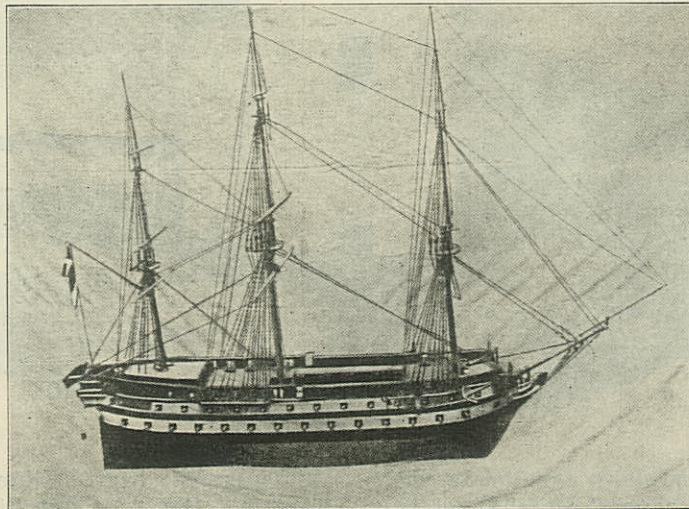
For nogen Tid siden har der i Oddens Kirke fundet en Højtidelighed Sted, ved hvilken et Skib, der er en tro Kopi af Linieskibet, blev ophængt i Kirken. Skibet er skænket af Søløjtnant-Selskabets »Willemoesfond«, og ved den nævnte Højtidelighed blev det paa Søløjtnant-Selskabets Vegne af Kontreadmiral Middelboe overgivet til Kirken med følgende smukke og stemningsfulde Tale:

»Den Krans, som Fædrelandet gav, den visner ej paa faldne Heltens Grav.«

Saaledes staar der paa den Mindesten, der er sat over »Heltegraven« paa Holmens Kirkegaard i København — den Grav, som rummer saa mange af dem, der fandt Helte-døden paa Københavns Red den 2. April 1801.

Her udenfor findes ogsaa en Heltegrav med Mindesmærker over dem, som ofrede deres Liv for Fædrelandet hin mindeværdige Aften, da »de Snekker de mødtes i Kvæld paa Hav, de Bølger de bleve saa røde« — da Linieskibet »Prins Christian Frederik« under den tapre Jessen af en overlegen Fjende blev skudt i Brand og gik op i Luer.

Jeg skal ikke her gaa nærmere ind paa Kampen — den

er sikkert vel kendt her i Egnen! Jeg behøver sikkert heller ikke at minde om, at mellem alle de Tapre derude hviler Peder Willemoes, hvis Navn allerede før Kampen ved Sjællands Odde havde den smukkeste Klang i danske Øren.

Minderne flyver som tavse Fugle hen over Landet. De flyver fra Mand til Mand, fra Hus til Hus og fra Slægt til Slægt og maner til trofast Pligttopfyldelse, naar Fædrelandet kalder.

De historiske Minder er en Skat, som vi skal skønne paa, og som vi skal værne om paa alle de Maader, vi kan.

Derfor fremstod den Tanke: foruden Mindesmærkerne derude paa Kirkegaarden at faa ophængt herinde i Kirken en Model af Linieskibet »Prins Christian Frederik«; og denne Tanke lod sig realisere, fordi der ved Orlogsværftet fandtes de fornødne Modeller og Oplysninger, saa at det Skib, der nu hænger her, kan siges at være en tro Kopi i mindre Maalestok af det Linieskib, som — navnlig herude paa Sjællands Odde — har levet sig saa fast ind i Folkets Bevidsthed.

Krigsskibene i vore Dage ser jo anderledes ud, og derfor er det godt at have et tro og korrekt Billede af det historiske Skib, saa at ingen behøver at være ukendt med, hvorledes »Prins Christian« har set ud.

Øg Tanken lod sig realisere, fordi der fra den Tid — i Firsaaene — da Søløjtnant-Selskabet rejste det sidste af

Mindesmærkerne for Kampen ved Sjællands Odde — Mindet over Peder Willemoes' Grav — eksisterer et Fond — Willemoesfondet — hvis Renter bl. a. anvendes til dette Mindesmærkes Vedligeholdelse. Takket være Oddens Menigheds Kærlighed og Nænsomhed, er disse Renter ikke helt gaaet med, og Fondet kan været i Stand til at bekoste Anskaffelsen af dette Skib, der med stor Dygtighed og samvittighedsfuld Omhu er udført af Modellør *Dørge*.

Idet jeg herved har den Ære paa Søløjtnant-Selskabets Vegne at overlevere dette Skib til Oddens Kirke, vil jeg udtale Ønsket om, at det maa bidrage sit til at bære Ved til den Fædrelandskærlighedens Flamme, som skal styrke vort Folk til at holde ud, naar tunge Tider maatte komme; styrke det til at staa fast og enigt om Kongen og Rege-

ringen; styrke hver enkelt dansk Mand og Kvinde til at bringe deres Offer for Fædrelandet.

Som Krigen nu raser rundt om os — i en Grad som aldrig før — saa gaar jo Tanken uvilkaarligt derhen: hvorledes skal det gaa vort Fædreland?

Det maa vi sætte i Vorherres Haand! Og vi tør tro, at naar vi selv gør vor Pligt, vil han ogsaa holde sin Haand over Danmark, saaledes som han har gjort det i saa mange hundred Aar.

I den Forvisning, at vore danske Gutter, naar Fædrelandet kalder, vil kæmpe, som der blev kæmpet ombord i Linieskibet »Prins Christian Frederik« ved Sjællands Odde, opfordrer jeg Forsamlingen til med mig at bede:

Gud bevare Danmark!

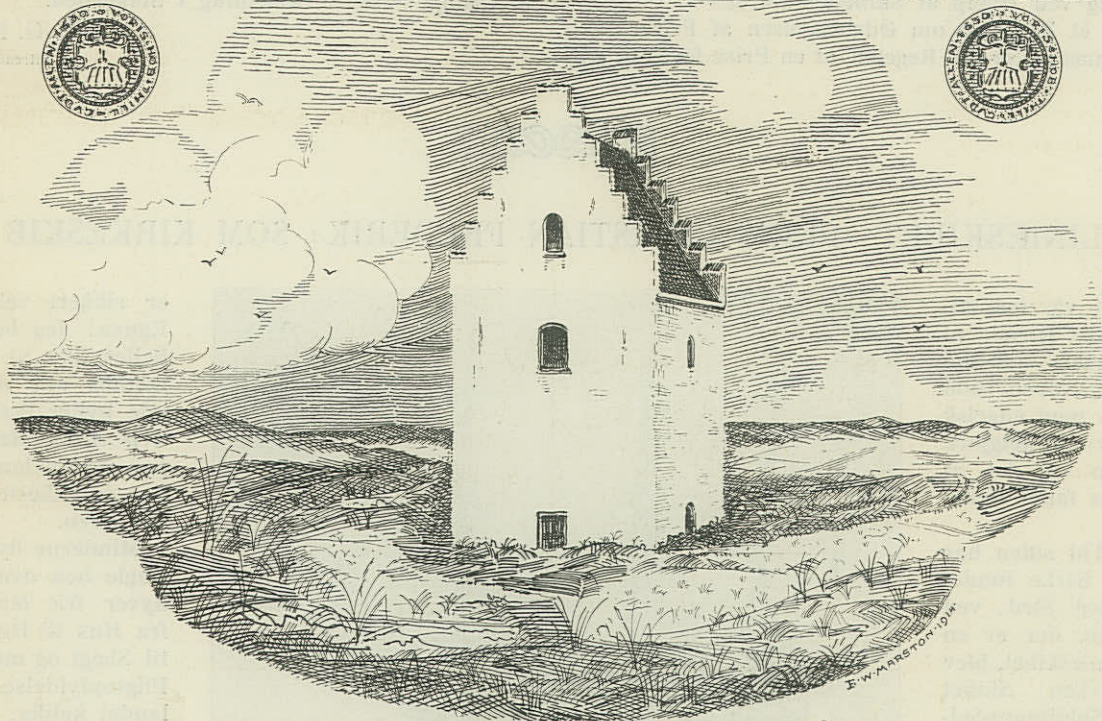

REDNINGSMÆNDENE PAA JYLLANDS VESTKYST

MED VIGNET AF FORF.

SANKT · LAVREN ·
HØJEN · MED ·

- TII · KIRKE · PAA ·
- SANDET · 1775.

Den 17. December 1904 strandede en 3-mastet Skonnert under vest-nordvestlig Storm noget øst for Højen Fyr. Redningsbaaden fra Højen Station gik ud og bragte efter meget Besvær Besætningen, 12 Mand, iland.

Saadanne korte Notitser, som enhver af os mangfoldige Gange støder paa, særlig henad Jævn døgnstormenes Tid, naar vi sidder lunt og godt indendørs og hygger os ved Aftenavisen, medens Stormen hylende rusker i Tag og Vinduer, er for den største Del af os blot et Faktum, en uomstødelig Kendsgerning, som vi er indlevet med, siden vi som Børn lærte om Redningsmændene, Fiskerne paa Jyllands Vestkyst. Faa af os tænker paa hvilken Indsats af Mandmod og Mandsvillie der skal til, for at Resultatet kan foreligge, — »Alle blev reddede!« Mangen Tragedie er bleven udspillet derovre paa Vestkysten, fra Skagen og til Fanø, mange Spanter af Træ og af Jærn rejser endnu deres triste Buer opover Revlerne, som Vidnesbyrd om Menneskeværkets Afmagt overfor Elementerne, medens Gravene paa

Kirkegaardene bagved Klitterne taler deres tavse Sprog om dem, som Havet krystede til Døde og som først Uger efter drev ind, maaske langt fra det Sted hvor Skibet stødte, og hvor deres angstfulde spejdende Øjne havde stirret mod det Land, hvorfra de haabede, at Frelsen maatte komme, og hvorfra de vidste, at det menneskeligt mulige vilde blive gjort for at bjerge ind, hvad bjerges kunde, alt imedens Sø efter Sø med vældig Kraft brød mod Skroget og sendte Braaddet taarnhøjt tilvejs. Hver Mand søgte til det Sted, som ydede mest Læ, — og Minutterne var lange som Timer. Hvad maa det ikke betyde for dem, som er i Havsnød, som, efter maaske døgnlang Kæmpen mod Strøm og Storm, ser sig stedse nærmere ved Undergangen, at vide, at vagtsomme Øjne har fulgt Kampen længe og at Hjælpen er nær. Saa gælder det blot om, at Skibet holder, indtil Baaden naar ud, — holder det ikke —, ja, saa findes der kun Redning for faa, om overhovedet for nogen.

Hundreder og atter Hundreder af Skibe er strandede

paa Jyllands Vestkyst siden Bispen paa Børglum Kloster i den tidligere Middelalder regnede Strandingsgodset for en væsentlig Del af sine Indtægter, — han levede kristeligt og ernærede sig af Rov! Om de Skibbrudne var det dengang ikke værd at tale —, de, der blev derude, kunde prise sig lykkelige. Det var haarde Tider for de Søfarende, i Mulm og Mørke at finde sig frem over »Vestervovoy« uden anden Rettesnor at sætte Kursen efter end Solen eller en Landkending om Dagen og Stjærnerne, hvis de var fremme, om Natten. Saaledes har Sømanden maattet hjælpe sig op gennem Tiderne, og at dette maatte medføre mange Ulykker siger sig selv. Vestkysten var og er farlig i hele sin Længde, med sine tre Sandrevler, med den stærke, ofte uberegnelige Strøm, som, navnlig i Sejl-skibenes Tid, trods Pres af Sejl og alt godt Sømandskab, satte Skibet ind. Det lyder underligt men er dog sandt, at det iaar, 1914, kun er 350 Aar siden at Kong Frederik den Anden, Kronborgs Bygmester, befalede „Otte Brahe, Embedsmand paa Halsborghuus, at skulle lade gjøre og ophænge en Fyr-Lampe paa Skaffreff (Skagen) og den om Natten holde ved Magt med Ild den Søfarende Mand til beste, og til den Ende befalede de omkring boende Lænsmand, at lade hugge i Skovene saa meget Brændeved, som til denne Lampe behøvedes og det til Skagen henføre, somme 50 Læs, andre 100 Læs, men nogle 300 Læs“.

Det er antagelige Kvanta Brænde som hertil er medgaaet, men man har vel anset det for et Fremskridt, idet det endnu tidligere indrettede »Vippefyr«, som „ved Kongernes Omfjængelse“ var rejst „længst ude paa Vdden“, — „for de Søfarendes Skyld, at de om Natte-Tider kan tage sig i Agt for Skagens Riff og de farlige Sandgrunde, hvorpaa dog mangt et Skib i Storm og tyft Vejr støder an eller forulykkes“ —, har været baade primitivt og, formentlig, ogsaa dyrt, idet Ilden, som var anbragt i en Jærnkurv paa Enden af en lang Vippestang, var en Kulild, til hvilken Brændslet maa have været vanskeligt at fremskaffe. Ved Skovenes Aftagen blev imidlertid ogsaa »Fyr-Lampen« for dyr og vanskelig at have i Gang, og samtidig maa Adgangen til Kulforsyning være bleven lettere, thi i 1747 lod Kong Frederik den 5te udgaa Befaling til, i Stedet for »Fyr-Lampen«, „at opføre et prægtigt og vel indrettet Fyr-Taarn, af Grundmur, ottekantet, 29 Alne højt fra Jorden af og 21 Alne i Omfjængelse, understøttet af fire dertil murede Storm-Piller. Inden i Taarnet er en Vinde, hvorved Kullene i Kurve oppvindes, samt Trappe til dets øverste Glade, hvorpaa findes fire Suller med Jern-Luger over, dels til at optage Kullene igjennem, dels for at have fri Gang til Fyr-Panden, af hvilke Suller et kan bruges ligesom Vinden blæser til. Omfjængelse Taarnets Glade eller Overguld er et Jern-Gitterværk, Altanen derunder belagt med Astrag(?), Gulvet med Fliser. Midt herpaa staaer Fyr-Panden ved en dertil forhøiet Piedestal. Fyr-Panden er af Skikkelse som en rund Kurb, gjort af fløvet Stang-Jern, og kan rumme en god Skieppe store Stentul“. — „Dette Taarn kostede at opbygge 4938 Rdlr. Den forrige Fyr-Vippe stod paa en Sandbakke som nu næsten af Søen er borttagen“. — Ovenstaaende Oplysninger om de første Fyr paa Skagen er tagne fra Dr. E. Pontoppidan: »Den danske Atlas«, Tomus V, Kiøbenhavn 1769, og de slutter med følgende Bemærkning om Udsigten fra det, efter Datidens Forhold store og smukke Fyrtaarn, at: „fra dette Sted kan en Elsker af Søvæsenet finde sin Fornøjelse i at se de mange passerende Skibe frydse og gjøre sig Umag at komme Riffet forbi“. Og heri kan man give den gamle Topograf fuldtud Ret. Endnu den Dag idag staaer det gamle Fyr smukt og anseligt lidt udenfor Skagens Østerby paa Vejen ud til Grenen, og det i 1857 opførte nye, ca. 67½ Alen høje Fyr, som nu med sit stærke Lysbundt i klare Nætter kan ses helt ovre fra Lindesnæs i Norge, og paa bedste Maade hjælper Sømanden til »at komme om Hjørnet«. Det er et mærkeligt og imponerende Natursceneri, som

aabner sig for Øjet heroppe paa Danmarks nordligste Punkt. Bedst ser man det fra det nye Fyrs Platform paa en klar Sommerdag, — jeg gad vide, om noget andet Sted kan fremvise saa ejendommeligt et Billede. Tusinder har set det, endnu flere har ikke set det! De bør tage Turen derop, ikke blot de, som ere »Elskere af Søvæsenet«, — er man det tillige, er Glæden endnu større — men ogsaa alle, som er modtagelige for den vældige Samvirken mellem Land, Hav og Luft. Himlen, blaa og klar, føles her mere end noget andet Sted, som en mægtig Kuppel, hvis Rand hviler paa det blaa Hav. Mod Øst samler Kystlinjerne sig, indtil de ude paa Grenens Spids løber ud til Intet, medens kun Braaddet røber, at her er grundt og farligt langt ud. I Nord ligger Fyrskibet som en lille rød Prik, 1 Mil ude; Vestpaa slaar den store Strandbred, Nordstranden, en Bugt ud imod Højen, hvis Fyr lige skimtes; endnu længere Vest paa ses de røde Tage i Højen og Sømærket paa »Kikkerbakken«. Mod Syd ser man, ud over Skagen By og den store Havn, langt ned i Aalbækbugten og skimter Højderne ved Bangsbo. Langs den nordlige og vestlige Kystlinie, over mod Højen, rejser Klitrækkerne sig i løgende Linier, mørkegrønne, isprængt hvidt, hvor Sandet ikke er bevokset, — og det er nu de færreste Steder. Mellem Plantagens Træer, sydvest for Skagens By, staaer Taarnet af Højens gamle Kirke som en mægtig hvid Pæl rammet ned af en Kæmpehaand, et trist Mindesmærke om Sandets Magt for kun 140 Aar siden, da en Vestenstorm tilføj Kirkeskibet. Dengang har sikkert alt i vid Omkreds af Skagen og Højen været dækket af Sandets hvide Liglagen, endnu sporer man vel overalt Sandet som Underbund, men slittige Hænder har plantet Klittag, Gran og Fyr, og ny Ager er indvundet ovenpaa Sandlaget. Overalt hvor man gaar, sporer man Klitvæsenets Virksomhed i de lange regelmæssige Rækker Marehalm, der, som Soldater i snorlige Linier, strækker sig op over Klittoppene og ned i Klitdalene, og i den smukke Plantage bag Højen.

Ligesom Skt. Laurentii Kirkes Taarn er det gamle Fyr, paa hvis Top nu en Signalmast knejser, kun Minde om en svunden Tid, hvor Livsvilkaarerne heroppe var endnu barskere end i vore Dage; de hvide Mure lyser langt af Land til alle Sider og danner sammen med Baaker og andre Mærker, som Nutiden har rejst langt Kysterne, Støttepunkter for Sejladsen. Saaledes ser her ud i Sommer og Sol —, og medens den friske Vestenvind tager et kraftigt Tag i Taarnet kommer man uvilkaarlig til at tænke paa, hvad en Jævendøgnstorm, eller Vinterstorm med rygende Sne, maa betyde paa disse Kanter. Den Luftning, — vel ikke stort mere end »laber Kuling«, som der staaer i Vejrberetningerne —, som idag faar Marehalmens duskede Toppe til at neje sig blødt, er allerede nok til, at man her oppe fra sit høje Stede kan se den rejse de tre hvide Skumstriber, hvor Søerne brydes over Revlerne paa Nordstranden, fra Grenen henimod Højen. De mange fortræffelige Fyr, fra Skagens Fyr og ned langs hele Vestkysten, sender trofast Nat efter Nat deres stærke Straaler ud over Nordsø og Skagerak fra Sol gaar ned til den staaer op, og Strandingerne Antal er heldigvis gaaet stærkt ned i de sidste Aartier; men de er dog talrige nok, og mangfoldige er de endnu levende Søfolk som idag velsigner den Institution som hedder »Det danske Redningsvæsen« og de Mænd, som indenfor dette danner den faste Stok, de vestjyske Fiskere i Redningsvæsenets nørrejyske Afdeling.

Haarde og barske er, som sagt, Livets Kaar for dem, som tjener til Føden paa Havet; endnu haardere, fordi langt den største Del af Fiskeriet endnu foregaar fra aaben Strand uden Støtte af en Havn, hvorhen Baadene kan ty, naar Vestenstormen overrasker dem paa Havet. Mange sørgelige Ulykker har denne Mangel af et Tilflugtssted paa den lange aabne Kyststrækning allerede medført, — man erindre Harboøre —, men forhaabentlig vil Vestkystthavnen, om hvis Beliggenhed der ikke er Enighed, naar den engang kommer, raade Bod paa de værste Mangler; gid den maa naa at blive færdig, inden der atter sker Katastrofer som

den nævnte, hvor hele Landet sørgede og hvor man samlede ind til Enkerne og de Faderløse i Stedet for at have gjort for Mændene, hvad gøres kunde, inden Ulykken skete. Saa blev de to Statsdampere, »Vestkysten« og »Vesterhavet«, stationerede paa Kysten og istand til med korteste Varsel at gaa ud og bjærge Baadelagene, naar Landing paa Stranden er umulig. Disse Dampere, byggede særligt for høj Sø og med kraftige Maskiner, førte af dristige og dygtige Sømænd, har gjort uvurderlig Gavn ved at frelse Mandskab, Baade og Fangster i Havn. Ofte har ogsaa Redningsbaadene maattet ud for at bistaa de Baadelag,

FOT. KNUDSTRUP, SKAGEN. Højens Redningsmænd.

som holdt gaende udenfor Revlerne uden at kunne komme ind over disse, fordi Søen brød for haardt. Ved saadanne Lejligheder er det *Mandskabet*, det gælder om at bjærge — saa faar det gaa med Baade og Redskaber, som det kan, — alt tabes maaske undtagen Livet. Ogsaa her har Redningsbaaden udrettet store Ting, men de Folk, som sidder i den, taler ikke derom. De lader andre om det. Nu er Redningsvæsenet siden 1852 en fast ordnet, mønsterværdig Institution, men det er ikke ret mange Aar siden, at Fiskerne ved Strandinger gik ud i deres *egne* Baade, som — næstefter Huset bag Klitten, — var deres største Ejendom, og ikke blot skulde hjælpe til at bevare Livet for andre, men ogsaa skulde opretholde det for dem selv og deres. Blev de derude sammen med dem, for hvem de satte Livet ind,

saa beundrede man Modet, Offervilligheden, som drev dem til at opfylde Næstekærlighedens største Bud, det sværeste af alle, sørgede over, hvad der var sket —; men tungest maatte det dog være for dem, som blev berøvede Forsørgerne, og der skulde en Ulykke til, som den ved Harboøre, hvor 26 Fiskere tilsatte Livet paa een Gang, før Offentligheden tog fat med sin Hjælp.

Skagens Redningsstation blev oprettet 1852, Højens 1868. I vore Dage ligger Stationerne i et Antal af 19 tæt ved hinanden ned langs hele Vestkysten, indbyrdes forbundne med Telefonledninger, som ogsaa sætter Kystvakterne, der fra September til Maj hver Nat vandrer langs Havet og oppe i Klitterne paa Udkig, i Stand til med kort Varsel fra det nærmeste Telefonhus paa Strækningen at ringe til vedkommende Stations Opsynsmand med Melding. Disse Natteture, som kan strække sig op til 10—12 Kilometer ud og ligesaa meget hjem, udføres af Fiskerne, og er i stormende, kolde Nætter med Sandet eller Sneen piskende i Ansigtet, drøje Ture. De udføres indtil for kort Tid siden af een Mand, nu gaar to sammen. Har man prøvet paa en Stormdag Midtsommers at gaa et Par Kilometer langs Stranden, hvor Sandet ligger glat og fast, og imod Vinden, og mærket hvor Øjnene fyges til af de næsten usynlige Sandskorn, hvis Bevægelse kun kan ses som et fint taaget Slør, der trækkes henover Strandbredden og efterlader en lille Sandvold bagved hver lille Sten og hvert opstaaende Punkt, stridt sig frem med Haanden for Øjnene og Næsen, — ja, saa ved man, at Vagtturene, der ofte, naar Søen rækker op til Klittens Fod, maa foretages paa Klittens knudrede Kam, op og ned, i tungt og blødt Føre, sandelig ikke er nogen Lysttur. En af mine Bekendte blandt Højens Redningsmænd fik jeg til at prøve et Par Automobilbriller, men han skrev til mig, at de vel var gode mod Sandflugt, men ubrugelige i Regn og Sne, da Glassene blev vaade og uigennemsigtige. Sandet er dog den værste Fjende for Øjnene, og man maa derfor haabe, at der til alle Stationerne bliver anskaffet Stormbriller til Vagtmandskabet, — Begyndelsen er vist forøvrigt gjort, og Udgiften dertil let overkommelig for Administrationen.

(Forts.)

E. W. MARSTON.

MARINEFORENINGEN

OPMÆRKSOMHEDEN henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten Fredag den 30. April.

SAMLINGSMÆRKER.

FLAGET OG KLOKKEN.

Fra ældgammel Tid har Sammenslutninger af Mænd med fælles Interesser haft Samlingsmærker, repræsenterende symbolsk det Fælles, den ledende Tanke. Herhjemme er »Gilderne« med den i Gildehuset ophængte »Gildeskraa«, som angav Formaal og Regler for Gildemændene, vistnok den første Form for en Forening. Adskillige Aarhundreder senere opstod Laugene, Fagsammenslutningerne, som efter en overordentlig rig Blomstringstid sygnede hen for at afløses af nye Sammenslutninger i anden Aand og Tone. — Men endnu opbevares adskillige smukke Samlingstegn fra Laugenes Tid: »Velkomster«, »Lader« og fra enkelte Laug ogsaa den Træhammer, hvormed Oldermændene ved Møderne bankede i Bordet for at skaffe Opmærksomhed for sit Ord eller for at dæmpe hid-sige Disputer.

De omhandlede Genstande har stedse spillet en stor Rolle i de paagældende Sammenslutningers Liv, og der har ofte været ofret meget paa deres Udstyrelse og Udførelse.

Som det vil være de fleste bekendt, har Marineforeningens Lokalkreds for København og Omegn af en Kreds af Medlemmer faaet Tilsagn om to Gaver: en Dirigentklokke af Malm med tilhørende Klokkestol og en Fane paa kunstnerisk udført Stang. Disse to,

Klokken og Flaget, der vil blive Kredsens synlige Samlingsmærker, Klokken indadtil ved Møderne og Flaget udadtil, er ifølge deres Tilblivelse og Udstyrelse to saa smukke, originale og værdifulde Genstande, at vi mener, at en nærmere Omtale af dem vil blive læst med Interesse.

Det er Næstformanden i Lokalkredsen, vor udmærkede Medarbejder Arkitekt *Marston*, der efter indgaaende Forstudier med megen Smag og Talent har udført Tegningerne, af hvilke vi bringer en Gengivelse. Ved Udformningen af Klokken laa det nær at holde sig til de Forbilleder, som fandtes og da særlig Skibsklokken, hvis Lyd saa mange Gange har kaldt de fleste af os til Arbejde og til Hvile. I Orlogsværftets Modelsamling findes flere historiske Klokker af god Form, bl. a. Nyboders gamle Klokke, som var anbragt ved Nyboders Vagt i en høj Klokkestol, der havde en Flagstang fastgjort paa den ene Side. Ogsaa »Rolf Krakes« er opbevaret og ligeledes en stor Klokke fra »Kristian den 8.«, der sprang i Luften ved Eckernförde; den sidstnævnte Klokke er kommen tilbage til Landet ved Hertugen af Cumberlands Forsorg. Det blev imidlertid den gamle Klokke, der hænger i Kronen paa Nyholms Vagt, hvis Form i det væsentlige har været Forbilledet for den her afbildede. Den gamle Klokke hænger helt oppe under Kronen, og er eller har været Lydgiver til et paa Tagrytteren anbragt Ur; den er meget smukt ornamenteret og forsynet med Aarstal: 1821.

Under Eftersøgningen af noget historisk Træ til Klokkestolen, saasom gammelt Mastetræ eller overhovedet Træ, hvortil der knyttede sig Erindringen om en for Landet betydningsfuld Søkrigsbe-givenhed, henlede Løjtnant *P. Andersen*, der viste Sagen varm Interesse, Opmærksomheden paa noget i Aaret 1909 i Kongedybet opfisket Egetræ fra Vraget af det i Kampen den 2. April 1801 sunkne

Den afholdte Formands Ord hilstes atter med Bifald.

Revisorernes og Suppleantens Valg stadfæstedes, og man gik over til Valg af Sendemænd. Næstformanden, Arkitekt *Marston*, bragte 44 Herrer i Forslag som Sendemænd og 22 som Suppleanter, efter at have forklaret det Princip, man havde fulgt ved Affattelsen af Listerne, nemlig dette: at søge alle Bydele, Sogne og Stænder ligelig repræsenterede.

Forslaget blev enstemmigt bifaldet og den overordentlig velledede og smukt forløbne Generalforsamling sluttedes.

Formanden omtalte derpaa, at Kredsen havde haft den Sorg at et af dens ældste og mest interesserede Medlemmer, Veteran fra 64, Pastor *Sommer* var afgaaet ved Døden; Forsamlingen sluttede sig til hans Mindeord ved at rejse sig. Arkitekt *Marston* forklarede nu Klokkens og Flagets Tilblivelse, og de Tilstedeværende fik Lejlighed til at tage de overordentlig smukt udførte Tegninger, hvorefter de udføres, i Øjesyn.

Der blev derpaa givet Medlemmerne Lejlighed til at fremkomme med Henstillinger og Forslag, og paa Henstilling fra Ingeniør *H. Hoffding* enedes man om at nedsætte et Udvalg til Fremskaffelse af saa mange Tekster som muligt til de ægte, gode, gamle

SØMANDSSANGE,

der, hvis de ikke fæstnes paa Papiret, i Tidernes Løb vil glemmes

eller ganske miste deres originale Karakter og Tone. Den udmærkede Idé fandt overalt Tilslutning, og Udvalget kom foruden Forslagsstilleren, til at bestaa af Løjtnant *P. Andersen* og Manufakturhandler *Ostermann*. Det er Tanken med Tiden at lade disse Sange trykke, og det er ikke for meget at sige, at et skønsomt Udvalg af gamle Sømandssange ikke blot vil være til stor Glæde for Marinernes Kreds, men ogsaa vil blive modtaget med Interesse af alle litterært og kulturelt interesserede.

Trykning og Udgivelse af Sangbogen vil blive forholdsvis meget bekostelig, men allerede paa dette Møde meldte sig flere Interesserede med Tilsagn om økonomisk Støtte af Sagen.

Vi vil senere her i Bladet komme tilbage til denne Sag; men foreløbig vil vi bede alle, der interesserer sig for den, og som har Lejlighed til at fremskaffe en eller flere Tekster af den nævnte Art, om at sikre sig dem for senere paa vor Opfordring venligt at give Udvalget Lejlighed til eventuelt at benytte dem.

Aftenen sluttede med Fællesspisning og øvrigt fornøjeligt Samvær, under hvilket enkelte Klikker af gamle Kammerater formerede sig som Kor og gav smukke Prøver paa de gamle Sanges Anvendelse i Praksis.

PERISKOP.

DRIFTSREGNSKAB

FOR MARINEFORENINGENS LOKALKREDS FOR KØBENHAVN OG OMEGN
FOR TIDEN 2. JULI—31. DECEMBER 1914

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Udgifter til selskabelige Sammenkomster, Foredrag m. m.			198	28	Medlemmernes Kontingent.....			810	00
Udgifter til Administration	431	79			Bidrag givet til Udøvelse af Formaalene i H. t. § 4	165	00		
hvorfra gaar Gave ydet til dette Formaal..	200	00			hvorfra gaar Udbetalingen i 1914	60	00	105	00
			231	79					
Udgifter til Inkassator.....			50	55					
Henlagt til Fondet i H. t. § 7 A II.....			81	00					
Overskud.....			353	38					
			915	00				915	00

BALANCE

PR. 31. DECEMBER 1914

	Kr.	Ø.		Kr.	Ø.
Indestaar i Bikuken	653	25	Fondet.....	81	00
			Kasse	1	05
			I Mellemregning med Hovedforeningen	217	82
			At overføre i ny Regning.....	353	38
	653	25		653	25

STIFTELSESFEST.

Fredag den 30. April (Store Bededag) fejrer Marineforeningen i Forbindelse med, at Lokalforeningen for København indvier Flaget og den af en Kreds af Medlemmer skænkede Formandsklokke, sin toaarige Stiftelsesdag i Studenterforeningens Lokaler Kl. præcis 7^{1/2}. Festen vil blive gjort smuk og stemningsfuld. Salene vil blive smykkede med Flag og Vimpler, og et Musikkorps vil underholde med maritime Melodier. Trods den store Højtidelighed vil Paaklædningen være tvangfri. Ved Fællesmaaltidet serveres Skildpadde, Smør, Ost, Radiser, Snaps, Øl og Kaffe. Billetter à 2 Kr. 25 Øre kan afhentes paa Marineforeningens Kontor, Chr. IX. Gade 5, fra 20.—26. April, hvilken sidste Dag Tegningen sluttes. Emblem, som skal bæres, giver Adgang, og Billetten tjener som Betaling ved Bordet. Man forventer talrig Tilslutning fra By og Land.

NB. Skulde Forholdene imod Forventning til den Tid blive af den Beskaffenhed, at Festen maa udsættes, vil Meddelelse derom ske gennem Dagbladene.

MARINEFORENINGEN FOR ODENSE OG OMEGN.

Kammerater! I vort kære Medlemsblad, vil de fleste af os sikkert gerne høre lidt om, hvordan de forskellige Kredse rundt i Landet har tilbragt Tiden i Vinterens Løb. De nuværende Tider er jo ikke saa fordelagtige for Foreningslivet, men nogle enkelte Sammenkomster har der dog været Lejlighed til. Jeg skal tillade mig at oplyse lidt om, hvordan Tiden er tilbragt for Odense Kredsen vedkommende.

Den 8de November havde vi arrangeret et Torskegilde med paafølgende Andespil, hvortil var mødt cirka 80 Medlemmer og Damer, og vi morede os rigtig udmærket, efter Andespillet var dækket et fælles Kaffe bord, hvorpaa ogsaa var 2 Boller Punsch, og der herskede her en meget fornøjelig Stemning. Masser af Taler og Sange foredroges, ligesom Kammeraterne kappedes om at give Oplevelser til bedste fra Orlogstiden, og Damerne fik saaledes et lille Indblik i de raske Gutters Sømandstid.

Den 17. November var Kredsen inviteret til at overvære 5. Bataljons 300 Aars Jubilæumsfest, og Parade for Hans Majestæt Kongen. Der mødte 73 Medlemmer, og vi havde den Glæde i Antal at overgaa de mødte Soldaterforeninger. Vi havde kun een Sorg: at vi manglede vort Foreningsflag, men da Kongen kom og hilste paa os og udtalte sin Glæde over at sé saa mange gamle Gaster ved den første Marineforenings-Parade for Majestæten, samt underholdt sig med flere af Medlemmerne, saa glemte vi Sorgen over at mangle Flaget, og efter Paraden marcherede vi til den nye Theaterkafés smukke Lokaler, hvor der indtoges en Forfriskning, førend vi igen skiltes med et højtideligt Løfte om, at næste Gang Foreningen møder til Parade da skal vort kære gamle Orlogsflag med Foreningens Emblem vaje over den.

Den 12. Januar holdt vi ekstraordinær Generalforsamling for at faa vedtaget vore lokale Love. Efter Generalforsamlingen tilbragtes et Par Timer i kammeratligt Samvær.

Øg endelig den 21. Februar afholdt vi ordinær Generalforsamling, med Dagsorden ifølge Lovene.

Overværkerfører *Grundtmann* valgtes til Dirigent, og Formanden aflagde Aarsberetning, af denne fremgik det at Kredsen nu tæller 142 Medlemmer. Kasserer oplæste Regnskabet der udviste et Overskud af 12 Kr. 11 Øre. Derefter foretoges Valg af Bestyrelse. Overværkerfører *Grundtmann* og Kontorchef *Kyed* var forhindrede i at modtage Genvalg, og Bankkasserer *Jørgensen* var indkaldt til Sikringsstyrken. Istedet for disse 3 Herrer valgtes Købmand *J. C. Breum*. Købmand *Charles Kramer* og Maskinmester *Avelsen* samt genvalgtes, Telefonmester *Buchgreitz*. Ekviperingshandler *Madsen*, Statspolitibetjent *Jensen* og Skomagermester *Søderlund*. Suppleanter blev Grosserer *Kirchoff* og Maskinmester *Nimb*. Til Revisorer valgtes pens. Lærer *Damsgaard* og Prokurist *J. M. Jensen*. Til Sendemænd valgtes *Buchgreitz*, *M. Madsen*, *J. C. Jensen*, Bagermester *Pedersen*, Kontorchef *Kyed* og Partikulier *Andkær*, og til Fanebærer valgtes Barbermester *L. Heltborg*.

Efter Generalforsamlingen indviedes Foreningens nye Flag, som Medlemmernes Damer havde indsamlet til, og nu vilde skænke til Foreningen. I Fyens Forsamlingshus foregik Højtideligheden. Til

Tonerne af: Vort Fødeland var altid rigt! marcherede Medlemmer med Damer ind i Salen. Telefonmester *Buchgreitz* besteg Talerstolen og forklarede Programmet for Indvielsen, og straks efter gik det nye Flag til Vejrs til Fanemarchens Toner. Da Forsamlingen igen havde taget Plads efter Hurra for Flaget, talte *Buchgreitz* smukt og følelsesfuldt for Kongen, hvorefter det første Søm indsløges i Fanestangen for Majestæten, og et Telegram med Hilsen afsendtes straks efter til Kongen. Ekviperingshandler *Madsen* talte og slog det andet Søm ind for Fædrelandet og Overværkerfører *Grundtmann* talte for Marineforeningen og indsløg det tredje Søm for denne. Derefter overrakte Fru Maskinmester *Axelsen* Flaget til Foreningen med følgende vevificerede Tale:

»Fra Himlen er Du faldet, Du Danmarks Helligdom!«
Saa lyder Sagnet, som vi lærte om.
Og sendte Himlen os den Gave skøn,
da maa den elskes højt af hver en Daners Søn.
I Farens Stund det straalere for Jert Øje
og bringer Bud om Hjælpen fra det Høje.

Og skulde Faren true atter Danmarks Land,
det kalde vil paa hver en Daner Mand,
enhver vil følge Pligtens strenge Bud
og vandre modigt under Flaget ud,
at værne Danmarks Konge, Flag og Land,
at vi til evigt danske vorde kan.

Men naar I samles i en munter Skare,
og Eders Tale hen til Fortid fare,
da I som stolte Sømænd Flaget saa
hver Morgen højt til Tops at gaa,
da maa og Flaget pryde Eders Stue
og varme Hjertet med sin Glans, sin Lue.

End var ej Flaget Jer Forenings Eje,
og dyrt det var at skaffe det til Veje.
Men Eders Damer, som I her saa gæstfri
i Eders muntre Fester tidt gav Del i,
fik Nys om Eders Ønske god,
og dette Ønske vi saa godt forstod.
Danerkvinder maatte vi ej være,
om Eders Ønske ej vi holdt i Ære;
hver gav sin Skærv med kærligt Sind
og løste derved Eders Ønske ind.

Modtag da her fra Damerne en Gave god,
og vi paa Eders Længsel raaded Bod.
Udraab dets Pris, saa højt I det formaar:
»Honnør for Flaget, som det for Jer staar.«

Formanden modtog Fanen paa Foreningens Vegne og takkede for den smukke Gave. Han bad Damerne være forvissede om at der altid skulde blive holdt Hævd over dette Flag. Saa spillede Musikken: Vift stolt paa Kodans Bølge:« og Højtideligheden var forbi. Under Tonerne af »Holmens faste Stok« begav man sig nu til Bords. Menuen bestod af Grønlangkaal med Skinke og Bajerske Pølser samt Kabaret, Øl og Snaps. Det er en Selvfølge at Stemningen, efterhaanden som Taler og Sange vekslede, steg til Højdepunktet, og ved det afsluttende fælles Kaffe bord, kulminerede den, da der blev meldt »Fremmed Officer til Borde«. Der blev selvfølgelig straks pebet til Faldrebsvagten, og den Fremmede blev modtaget med fuld Honnør. Den Fremmede var en uniformeret Somandsdukke, der paa Ryggen havde en Køjesæk fyldt med Sange, til Brug ved Kaffe bordet, og desuden var der et fingeret Telegram til Formanden, afsendt fra Rapperne der ude paa Vagten, som ønskede »Til Lykke med det nye Flag. Alt i alt mener Gasterne her i Odense Kredsen, at have tilbragt en udmærket Aften i hinandens

Selskab, og giver hinanden Haandslag paa: at mange af den Slags Fester fremtidig skal samle os. Kl. 1 blev Flaget stroget, og umiddelbart efter pebes »Klar ved Køjerne«.
C. B.

LOJTNANT P. ANDERSEN.

Den 1. ds. fraaadte Løjtnant *P. Andersen* Tjeneste som Inspektør ved Artillerikorpsset og søgte samtidig sin Afsked fra Søofficerskorpsset for at overtage Stillingen som Inspektør ved det nye Marinehospital.

Løjtnant Andersen er født 1856, blev Underofficer 1875 og gennemgik samtlige Grader som en for sin Dygtighed, Paalidelighed og Loyalitet usædvanlig agtet og afholdt Underofficer — en Pryd for Standen. Som Overkanoner udgav han med Marineministeriets Støtte: »Bidrag til Søartilleriets Historie«, et Arbejde, der vidnede om grundige Studier og omfattende Viden, og adskillige Skildringer af historisk-novellistisk Art fra hans Haand vil være kendt, ikke mindst af »Under Dannebrog« Læsere. I 1909 udnævntes han til Løjtnant i Søofficerskorpsset og nu ved sin Afgang modtog Løjtnant Andersen, der i Forvejen var Dannebrogsmænd, Ridderkorset.

EN VÆRDIFULD GAVE har Marineforeningen modtaget i Vinter, idet Kontreadmiral *Koefoed* har skænket den en fuldstændig Samling af »Tidsskrift for Søvæsen« samt en Række andre maritime Værker. Herved er Grundlaget lagt til et eget Bibliotek for Foreningen og Hovedbestyrelsen har bragt Admiralen en varm Tak derfor.

Hvad om nu andre af Marineforeningens Medlemmer fulgte Admiralens smukke Eksempel og lejlighedsvis skænkede Bøger, som kan have blivende Værd for Medlemmerne? Der staar sikkert adskillige Værker rundt paa Boghylderne, som Ejermændene maaske aldrig aabner, men som vilde have deres Betydning som Led i et Forenings-Bibliotek.

Endnu er Tiden næppe inde til at skabe et almindeligt Udlaans-Bibliotek i større Omfang, men om vi begyndte med et fyldigt Grundlag af virkelig værdifuld Marine-Litteratur, saa havde Marineforeningen atter vist, at der er Alvor i dens Arbejde for Hovedformaalet: at vække Nationens Interesse for vort Søvern og Søfart.

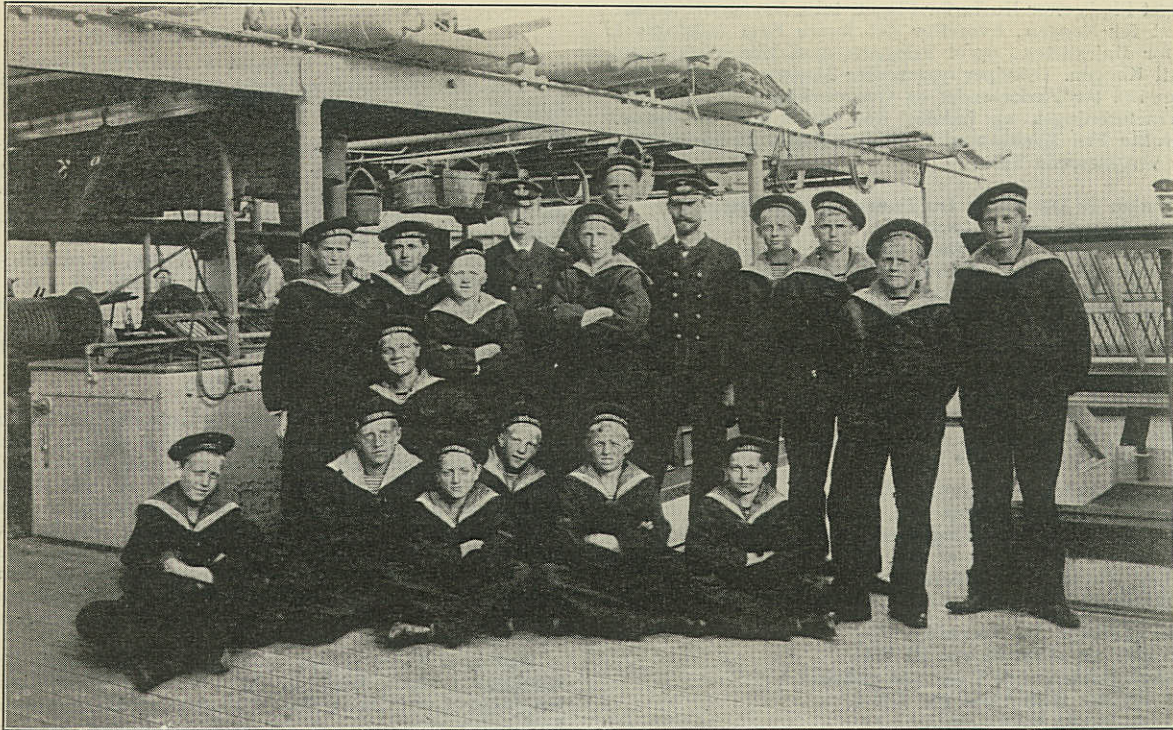
Som vi i forrige Nr. af »Under Dannebrog« meddelte, paatænker Marinens Værnepligtige af Aargang 1890 at fejre 25 Aars Dagen for deres Indkaldelse ved en festlig Sammenkomst. Vi kan supplere denne Meddelelse med den Oplysning, at Tanken har vundet udelte Tilslutning hos alle, der er bleven bekendt med den. Efter foreløbig Bestemmelse er Sammenkomsten fastsat til Mandagen den 19. April, hvor der stilles paa Værftsbroen Kl. 11 Fm. for under sagkyndig Ledelse at besøge Orlogsværftet; om Aftenen samles man til en Fællesspisning under tvangfri Former. Prisen bliver Kr. 3.00 pr. Deltager. Anmeldelse om Deltagelse bedes snarest — senest inden Udgangen af denne Maaned — tilsendt det nedsatte Udvalgs Sekretær, Hr. *Jul. Dorschéus, Larslejstræde 19, Kbhvn. K.*, som vil tilsende Deltagerne det fuldstændige Program i Løbet af de nærmeste Dage. Sluttelig har man anmodet os om at bringe til videre Kundskab, at Udvalget vil være de af Kammeraterne, der raader over en poetisk Aare, meget taknemmelig, om de med en munter eller alvorlig Sang vilde bidrage til Festligheden.

KONTORET vilde blive sparet for megen Ulejlighed, Medlemmerne for mange Ærgrelser og Foreningen for mange Udgifter, hvis Medlemmerne vilde bebyrde sig selv med den lille Ulejlighed ved Flytning at meddele deres nye Adresse, saasomt de kender den, selv om det er længe forud, ja netop allerhelst længe forud!

AGITÉR
FOR TILGANG TIL
MARINEFORENINGEN

FRIVILLIGE LÆRLINGE OM BORD I »IVER HVITFELDT« 1890

I øverste Række fra venstre til højre: A. B. W. Hansen, P. A. Buchtrup, E. A. Giese, Sekondløjtnant Amdrup, J. E. Jensen, E. B. Rostrup, Premierløjtnant Vedel, J. F. Hansen, E. C. Bayer, T. E. Kofod, C. E. Silfverberg, i midterste Række N. H. Nielsen og i nederste fra venstre: Ejnar Norrmann, L. Søeborg, O. Rafn, J. F. Bergsøe, J. Wecke og F. Nielsen.

For dem, der i 1890 har været udkommanderede med Flaadens Skibe som frivillige Lærlinge, paatænkes der til Efteraaret arrangeret en festlig Sammenkomst, hvorom nærmere senere vil blive meddelt. De, der maatte ønske at deltage, bedes indsende Meddelelse herom til Marineforenings Kontor, Chr. IX. Gade 5.

BILLIGE KUNSTBLADE FOR MARINEFORENINGENS MEDLEMMER

Et agtet Medlem af vor Forening, Ingeniør *H. Høffding*, meddeler os, at han gennem Kunsthandler *Hans Frandsen* har udvirket, at Marineforenings Medlemmer ved Indsendelse af nedenstaaende Kupon i udfyldt Stand kan erholde Eksemplarer af efternævnte Kunstblade — der formenes at være af særlig Interesse for Medlemmerne — saalænge Partierne strækker til, og til de vedføjede Priser, der er ca. $\frac{1}{2}$ Pris.

- 1) *H. N. Hansen*: Admiral Carstensen, Radering (ca. 90 Eksp.)..... Kr. 6.00
- 2) *Henningsen*: Honnør for Flaget, Fotogravure (ca. 20 Eksp.)..... - 2.50
- 3) *Acton Friis*: Klokkebøje, Radering (ca. 10 Eksp.)..... - 3.00
- 4) *Axel Holm*: Træfningen ved Rügen 1864, Radering efter Prof. Blachés Maleri..... - 5.00

TIL

MARINEFORENINGENS KONTOR

CHR. IX. GADE 5

Undertegnede Medlem af Marineforeningen udbeder sig herved..... Eksp.

af Kunstblad Nr.

Navn:

Adresse: